

مشقون

The Ney Practic Book

مسعود جہاد
Masoud Jahed

۱ | 1

بتھوون
مرکز موسیقی بتھوون شیراز

سرشناسه : جاهد، مسعود، ۱۳۴۲ -

عنوان و نام پدیدآور : مشق نی = The Ney Practic Book / مسعود جاهد.

مشخصات نشر : تهران : انتشارات هنر و فرهنگ ، -۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری : ۷ ج. : مصور، جدول.

شابم : ج. ۱: ۴-۷۱-۸۰۲۶۱۶-۸۰۲۶۱۶-۹۷۹-۵

ج. ۲: ۱-۷۲-۸۰۲۶۱۶-۸۰۲۶۱۶-۹۷۹-۵

ج. ۳: ۳-۷۳-۸۰۲۶۱۶-۸۰۲۶۱۶-۹۷۹-۵

ج. ۴: ۶-۷۶-۸۰۲۶۱۶-۸۰۲۶۱۶-۹۷۹-۵

ج. ۵: ۶-۷۷-۸۰۲۶۱۶-۸۰۲۶۱۶-۹۷۹-۵

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : The Ney Practic Book

موضوع : نی -- آموزش

موضوع : Instruction and study -- Nay

موضوع : موسیقی -- آموزش

موضوع : Music -- Instruction and study

رده بندی کنگره : ۳۵۸MT۳۹۶۱۳۳۵۱۳۳۵۱۳۳۵۱/ج ۹ن

رده بندی دیویی : ۷۸۹/۸۲

شماره کتابشناسی ملی : ۴۹۰۹۳۵۵

فهرست

۱۵ شناخت ریتم و اشکال نت

۹ شناخت نی هفت بند

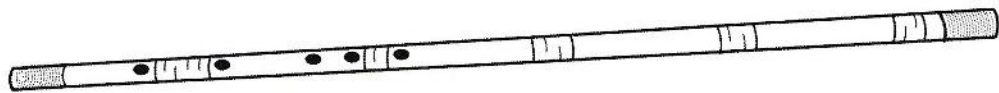
۱۹ تمرین صدای بم

۷۹ تمرین صدای اوج

۸۹ تمرین صدای غیث

۹۹ تمرین نت های زینت

۱۱۱ تمرین صدای پس غیث

مُشخصاتِ نِ هفتِ بَند

طول نِ هفت بند در اندازه‌های کوتاه و بلند ساخته می‌شود و از ۶ گره و ۶ سوراخ تشکیل شده است. پنج سوراخ آن در قسمت جلو و یک سوراخ در پشت آن قرار دارد. قطری ۲ تا ۳ سانتیمتر انتخاب می‌شود. در قسمت بالا و پایین آن فلز نازکی از جنس برنج قرار می‌گیرد. دو طرف دهانه بالا و پایین نِ باز می‌باشد از دهانه بالایی نفس نوازنده یعنی نیروی دمنده خارجی وارد شکاف و فضای خالی نِ می‌شود و با باز و بسته شدن انگشتان دست صدای زیروم از آن ایجاد می‌شود. فلز برنجی که در بالای نِ قرار دارد (سرنی) نامند و برای تنظیم جزئی کوک موثر است و در دهان نوازنده قرار می‌گیرد.

سازندگان نِ برای زیبایی شکل ظاهری آن پنج گره را با پوست نازک و دباغی شده گوسفند می‌بندند و با رنگ آمیزی متنوع به آن آرایش خاص می‌دهند.

نِ هفت بند ایرانی جزء سازهای بادی بی زبانه است و شیوه‌ی نواخت آن در هیچ کجای دنیا یافت نمی‌شود و صرفاً مختص و ابتکار ایرانیان می‌باشد و از صدایی منحصر بفرد و زیبایی برخوردار است.

طرز نواختن نی

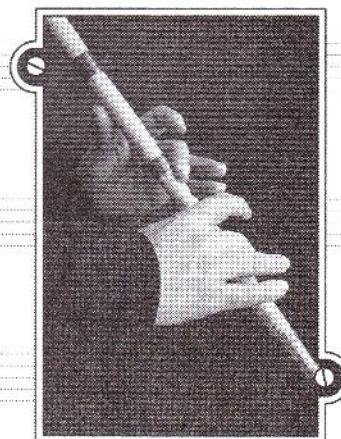

* شیوهی نشستن و دست گرفتن نی

نواختن نی در ساده‌ترین حالت نشستن روی صندلی است. در حالت نشسته پاهایتان را باز نگذارید و تا حد امکان فاصله‌ی نی با بدنتان را در زاویه ۴۵ درجه نگه دارید و سعی کنید در هنگام نواختن آن را حفظ کنید. سروگردنتان را صاف نگه دارید و به هیچ عنوان کج یا خم نکنید. در ابتدا مقابل آینه تمرین کنید.

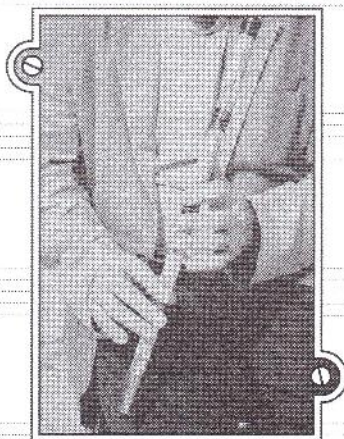
* نحوه‌ی انگشت‌گذاری دست راست

انگشت سوم را بین سوراخ اول و دوم بگذارید و انگشت شصت را به پشت بند پنجم تکیه دهید. بقیه انگشتان را آزاد کنید و با فاصله ۱٫۵ سانتی‌متر روبروی سوراخ‌های اول و دوم نی قرار دهید.

* نحوه‌ی انگشت‌گذاری دست چپ

انگشت سوم را روی سوراخ چهارم ثابت نگه دارید و بقیه انگشتان را باز بگذارید. انگشتان باز را در هنگام نواختن دقیقاً روبروی سوراخ‌های نی نگه دارید و در قسمت پشت نی نگذارید. این حالت موجب کاهش سرعت و تسلط اجرای تان می‌شود.

عامل تولید صدای نی

۲. طول و درازای نی

در سازهای مضرابی و آرشه‌ای مانند تار، کمانچه و سنتور، طول و ضخامت سیم میزان درجه زیر و بمی صدا را تعیین می‌کند. در این سازها هرچه سیم درازتر و ضخامت آن بیشتر باشد صدای آن بم‌تر است و بالعکس هرچه طول آن کم‌تر و قطر آن نازک‌تر باشد صدا زیرتر می‌شود. اما در سازی که فاقد سیم و پرده است طول و ضخامت تعیین‌کننده‌ی زیر و بمی نی است. باد و هوا در نی‌های کوتاه و نازک‌تر با سرعت و زمان کمتری مسیر شروع تا پایان را طی می‌کند و این حالت در نی‌های بلندتر با سرعت کم‌تر و زمان بیش‌تری رخ می‌دهد. هرچه فاصله‌ی (دهانه و رودی هوا تا منفذ خروجی هوا) از یکدیگر دورتر باشند از فشار هوا کاسته می‌شود و طبیعتاً صدای نی بم‌تر می‌شود و هرچه فاصله مذکور نزدیک‌تر باشد فشار هوا بیش‌تر خواهد شد و به سرعت امواج صوتی افزوده می‌شود و نهایتاً صدای زیرتری به وجود می‌آید.

۳. قطر و مساحت داخلی نی

مساحت قطری هرچه کم‌تر باشد فشار هوا و شدت برخورد آن به دیواره‌ی نی بیش‌تر و صدای تولید شده زیرتر خواهد بود و اگر محفظه داخلی آن گشادتر باشد فشار هوا ضعیف‌تر و صدا بم‌تر می‌شود. میزان تراکم ذرات هوا در لوله‌ی گشاد، بیش‌تر و صدای آن زیرتر است. به همین دلیل در لوله‌ی تنگ و باریک مولکول‌های هوا پراکنده‌تر و تراکم آن نیز کم‌تر است و صدای حاصل بم‌تر شنیده می‌شود. با همی این‌ها تنگی و گشادی فضای تهی نی عامل اصلی زیر و بمی آن نیست.

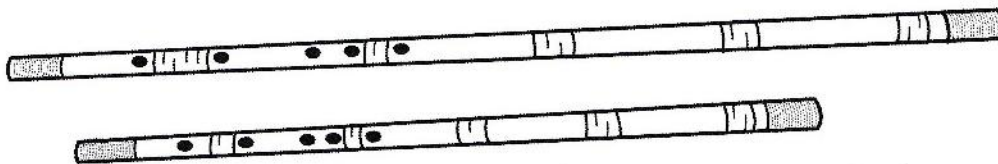
نوازنده عامل اصلی تولید صدای نی است. نفس نوازنده به هوای ساکن که در داخل نی قرار دارد برخورد می‌کند و آن را به حرکت در می‌آورد. جابجایی مولکول‌های هوای ساکن همان حرکت رفت و برگشت نوسانی ذرات هواست که به محض ورود هوای متحرک بیرونی در محیط محدود و کوچک داخلی نی تحت فشار قرار می‌گیرد و به جریان می‌افتد و به دیواره‌ی نی برخورد می‌کند و دچار لرزش و ارتعاش می‌شود. در نهایت هوای مرتعش شده از جداره‌ها و سوراخ‌های نی خارج شده و در محیط و فضای باز اطراف تولید موج می‌کند و به صورت صوت به گوش ما می‌رسد.

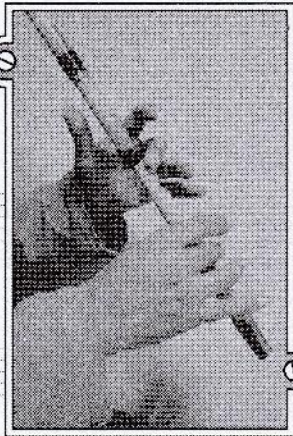
* صداهای زیر و بم نی

سه عامل عمده باعث ایجاد صداهای مختلف می‌شوند:

۱. شدت و سرعت هوای متحرک

اگر شما با شدت و قدرت بیش‌تری در نی بدمید تعداد ارتعاشات هوای متحرک داخل نی در هر ثانیه بیش‌تر می‌شود و موجب تولید صدای زیر خواهد شد ولی اگر آرام‌تر و با شدت کمتری در نی بدمید سرعت هوا و ارتعاشات آن نیز کم‌تر می‌شود و در نتیجه صدای بم از آن ایجاد می‌شود و نوسانات آن کندتر می‌باشد.

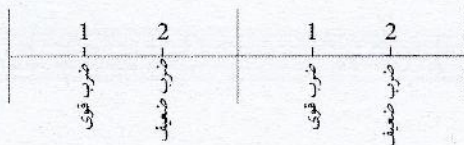
تمرین نت La

سوراخ ششم فی نت «لا» است که در قسمت پشت یا زیرین فی قرار دارد. برای نواختن و طرز انگشت گذاری آن به تصویر دقت کنید. فی را در دهانتان بگذارید و مدام در آن بدمید به مرور صدا از آن بیرون می آید.

{ توضیحات کوتاه درباره‌ی درس اول }

درس اول با دو ضربی ساده شروع می‌شود. در دو ضربی ساده هر ضرب معادل کشش یک نت سیاه است. نت‌ها یک در میان قوی‌تر اجرا می‌شوند. در هر میزان دو ضرب یا دو نت سیاه قرار می‌گیرد. این دو ضرب به صورت قوی و ضعیف یا به عبارتی به دسته‌های دو تایی تقسیم می‌شوند. ضرب اول آن قوی‌تر از ضرب بعدی است. ضرب اول را بلندتر و ضرب دوم را آرام‌تر بشمارید. برای حفظ ریتم هم‌زمان از حرکات دست و پایتان استفاده کنید.

* طرز شمارش و ضرب زدن در دو ضربی ساده

* دسته‌های دو تایی

کسر میزان

دو ضربی ساده با کسر میزان که در اول خط حامل در کنار کلید سل قرار می‌گیرد نشان داده می‌شود. عدد ۲ در صورت کسر میزان نشانه تعداد ضرب است. عدد ۴ در مخرج کسر میزان نشانه شکل ضرب است. در سنجش واحدهای زمان نت گرد (●) مساوی چهار ضرب است. چهار نت سیاه نیز برابر با یک گرد می‌باشد. در نتیجه عدد ۴ مخرج کسر میزان نشانه‌ی نت سیاه است.

تمرین نت‌های زینت

تکیه، تریل، مردانت، ویراسیون، واخوان، فورته، پیانو، کرشندو،
دکرشندو، کلیساندو... نمونه‌هایی از تزئین و آرایش نت‌ها هستند.

* تکیه

علامت تکیه در قبل یا بعد و در پایین یا بالای نت قرار می‌گیرد
و به وسیله خط اتصال پس زمینه یا سایه‌ای از نت را ایجاد می‌کند.

۸۷

The musical score consists of seven staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 2/4 time signature. The melody is written in eighth and quarter notes. The second staff continues the melody. The third staff includes a triplet of eighth notes. The fourth staff has a '1' above the first note and a '3' above a triplet of eighth notes. The fifth staff has a '2' above a pair of eighth notes and a '3' above a triplet of eighth notes. The sixth staff has a '2' above a pair of eighth notes. The seventh staff concludes the exercise with a double bar line.

«تی» سازی است که نواختنش نیاز به تمرین مداوم دارد. اگر مدتی از آن فاصله بیفتد نتیجه‌ی لازم به دست نخواهد آمد. مشق مداوم باعث شکوفایی ذهن‌مان می‌شود. برای رسیدن به یک نقطه‌ی ایده‌آل باید همواره در حال مشق کردن باشیم. تمرین مداوم ضامن ماندگاری و پویایی ماست و گرنه داده‌ها و اطلاعات به دست آمده از ذهن‌مان به مرور کمرنگ و فراموش می‌شود. پس از مشق غافل نشویم حتی اگر استاد شدیم، چرا که لازمه‌ی استاد ماندن تمرین مداوم است.

آرشا هنرمند و فریبنا

قیمت ۱۹۵۰۰۰ ریال

9 790802 616714